

ПАТРОН

Цэна № 1 аўкс.

ГРАМАДЗКАЯ, ПАЛІТЫЧНАЯ І ЛІТЭРАТУРНАЯ ЧАСОПІСЬ

ВЫХОДЗІЦЬ ЧАСОВА РАЗ У ТЫДЗЕНЬ.

Аб'екты ўселикіга разьмеру прыймаюцца коштам за радок маленькага друку 2 залатах на апошняй старонцы незалежна ад зьместу.

Адрэс рэдакцыі і канторы:

Вуліца Адама Міцкевіча, 13-а
Тэлефон № 23.

Рэдакцыя адчынена што дзень
ад 1—3 гадз.
Кантора адчынена што дзень
ад 9—3 гадз.

Падпіска каштуе:

на 10 № № ўпярод — 10 зал.
" 5 " " " " — 5 " "
Кошт асобнага № — 1 "

Рукапісы

ня прынятыя да друку назад не
вертаюцца; прынятыя аплачываюцца
па паглядзе Рэдакцыі.

№ 13.

Коўна, Чацьверг, 4 лістапада 1920 г.

Год I-шы.

Спаўняючы абавязкі Прэзыдэнта Рэспублікі
Старшыня Устаноўчага Сойму абвешчае гэты
закон, прыняты Устаноўчым Соймам
9 жніўня 1920 году.

Закон

Аб найме ў месцах і мястэчках дамоў, памешканьняў і пакоёў.

§ 1. У месцах і мястэчках дазваляецца ўзвысіць арэндную плату за прынятыя кватэры і памешканьні дзяржаўных устаноў ня вышэй 3 разоў ад тых дэн, якія былі да 23 красавіка 1914 г., лічучы расейскі рубель роўным 2 маркам (ост.).

§ 2. Устанавіць арэндную плату даручаецца месцовым самаўрадам. Устаноўленая цана не павінна перавышаць цаны паказанага ў § 1 максімума.

§ 3. Самаўрад устанавіць максімум арэнднай платы адзін на ўсё места чы мястэчка, чы асобна на кожную частку места, раёну, вуліцы, гледзючы па жыццёвым варункам места. Пры зьмене тых варункаў, самаўрад можа перамяніць раней устаноўлены максімум.

§ 4. Для дамоў, за якія арэндную плату, быўшую да 23 красавіка 1914 г., немагчыма ўстанавіць, — цана ўстанавіцца ў параўнаньні да цаны тэй-жа вуліцы, чы таго-ж раёну.

§ 5. Арэндная плата за пакоі, начлежкі і вуглы ўстанавіцца па іх вялічыне і прапарцыянальна цане памешканьня, чы дому. За мэбэль і паслугі плаціцца ня больш 50%.

Увага: Плату за номэры ў готэлях устанавіць месцовы самаўрад. Цэны, устаноўленыя месцовым самаўрадам, павінны быць вывешаны ў готэлю.

§ 6. Спрэчкі аб арэнднай цане ў кожным асобным выпадку па §§ 4 і 5 рашае кватэрны адзел.

§ 7. Патрэбны рамонт памешканьня не дае права яе ўласніку павышаць цану вышэй устаноўленага максімума. Калі ўласнік адмаўляецца рабіць рамонт, патрэбнасьць якога пацьвердзіцца Кватэрным Адзелам, рамонт робіць сам арэндар (кватэрант) і выдаткі пакрывае ўтрыманьнем з арэндад кожны месяц ня больш паловы месячнай платы і, замест утрыманых грошай, прадстаўляе ўласніку апраўдацельныя дакумэнты выдаткаў.

§ 8. Па аканчаньні арэнднага тэрміну, арэндар мае права ўзноўць арэнду па той самы час і на тых самых варунках, толькі арэндная плата можа быць зьменена, калі зьмяняецца яе максімум, як сказана ў § 3.

Увага: Арэндар ня можа карыстацца §§ гэтага закону толькі тагды, калі памешканьне патрэбна самому ўласніку. Гэту патрэбнасьць рашае кватэрны адзел.

§ 9. Уласнік мае права высяліць кватэранта па аканчаньні арэнднага тэрміну, чы настайваць на ўкарочэньні гэтага тэрміну толькі ў гэтых выпадках: а) калі арэндар не выплаўняе арэндных варункаў, б) калі арэндар ня плаціць больш месяца за кватэру, в) калі арэндар не прытрымліваецца правілаў і абавязковых пастановаў санітарных, пажарных і інш., г) калі арэндар карыстаецца кватэрай ня з тэй мэтай, дзеля якой наймаў.

§ 10. Арэндныя варункі, у якіх устаноўленая цана будзе іншая, чым устаноўлены па гэтаму закону максімум, могуць нарушацца ў тэй частцы, дзе пастаўлена арэндная плата, не глядзючы на заварце ўмовы да апавешчэньня гэтага закону, чы пасьяла апавешчэньня. Ужо заплачаныя грошы звыш арэнднага максімума назад не зварацьваюцца.

§ 11. Незанятая кватэра рэгіструе Кватэрны Адзел. Уласнікі дамоў паведамляюць Кватэрны Адзел аб незанятых кватэрах у трохдзёны тэр-

мін ад таго дня, калі ўпрэжні (стары) кватэрант высяліўся. Здаўшы ў арэнду кватэру, уласнік дамоў паведамляе аб гэтым Кватэрны Адзел не пазьней другога ранна.

Увага: У працягу двухтыднёвага тэрміну, уласнікі дамоў павінны паведаміць аб незанятых кватэрах месцовым самаўрадам.

§ 12. Уласнікі дамоў, не выканаўшыя дамаганьняў § 11, караюцца грашовым штрафам, у ліку 50% гадовага максімума арэнднае платы за дом. Кару накладае Кватэрны Адзел у карысьць Самаўраду. Яна ўзысківаецца такім-жа чынам, як і дзяржаўны налог.

§ 13. Незанятую кватэру арэндатар можа заняць насільна пры дапамозе Кватэрнага Адзелу.

§ 14. Самаўрады павінны, ў працягу месяца з дня апублікаваньня гэтага закону, устанавіць у мястэчках і месцах максімум арэнднай платы (§§ 2 і 3) і зарганізаваць кватэрныя Адзелы (§ 15). Да ўстанавленьня самаўрадамі арэнднага максімума, лічыцца максімум, устаноўлены § 1.

§ 15. Старшыней Кватэрнага Адзелу зьяўляецца адзін член Местовай Рады, ёю самой назначаны, а членаў Адзелу, ня менш 2, выбірае Рада Самаўраду так, каб уласнікі дамоў і арэндары мелі ў гэтым адзеле сваіх прадстаўнікоў у аднолькавай лічбе (ня лічучы старшыні).

§ 16. Просьбы, чы паведамленьні, падаваемыя Кватэрнаму Адзелу пісьменна, чы славесна, выклочаючы рэгістрацыю не занятых кватэр (§ 11), і спраўкі аб іх, аплачываюцца гэрбавым зборам у 2 маркі. Такім жа гэрбавым зборам аплачываюцца і адказы кватэрнага адзелу, даваемыя на просьбы і паведамленьні.

§ 17. За кожную сваю працу Кватэрны Адзел бярэ ад прасіцеляў вынаграджэньня па спецыяльна устаноўленай месцовым самаўрадам таксе. Гэта вынаграджэньне падае на прайграўшага справу (спрэчку) у кватэрным адзеле і йдзе ў карысьць самаўраду.

§ 18. З дня апавешчэньня гэтага закону, „Закон аб найме кватэр і пакояў у мястэчках і месцах і аб нарміроўцы арэнднай платы“ ад 10 верасьня 1919 г. і аб'ясненьні да яго ад 2-га лістапада (№ 12 і № 15), трацяць моц.

А. Стульгінскі,
Спаўняючы абавязкі Прэзыдэнта Рэспублікі,
Старшыня Устаноўчага Сойму.

Д-р К. Грынюс,
Старшыня Міністраў.

Коўна, 4 лістапада.

Для Менска-беларускага насталі ўзноў дні неспакою і новых цяргеньняў. Пераходзячы з рук у рукі, ад палякоў да большавікоў і наадварот, сягоньня Менск робіцца арэнаю зусім новых падзеяў. Утварыўшы мір з большавікамі, Польшча ўсё-ж-ткі і далей вядзе вайну з імі, вельмі добра разумеючы, што гэта мір, вісячы ў паветры, а несупраўдны. Але-ж як можна вясці вайну, толькі што падпісаўшы мір? Шак трэба-ж выплаўніць хоць якія—небудзь правілы міжнародных пастановаў. І Польшча выплаўняе іх. Яна будзе вясці вайну з Савецкай Расеяй, але не ўласнымі сіламі, а самаахвотніцкімі фармаваньнямі з тых расейскіх частак, якія удалося сфармаваць у Польшчы гэнэралу Балаховічу і Барысу Савінкаву. Такім чынам, фактычна вайна будзе ісьці надалей, „расей-

скія“ аграды будуць пасовывацца ўперад, пакідаючы за сабою, пад відам тылу, многалічную польскую армію.

І Балаховіч і Савінкаў адкрыта заяўляюць, што іх мэтай ёсьць паход на Маскву і поўнае зьніштажэньне большавікоў. Інтэрэсы — жа тых месцаў, дзе яны фармуюцца, іх ніколькі ня цікаваць. Здавалось-б, што пры такой настанове справы і Балаховічу і Савінкаву належало-бы дамагацца ад польскага ўраду, каб на Беларускаю тэрыторыю, каторую яны занялі дзеля фармаваньня, зьвярнуўся з эміграцыі Урад Беларускай Народнай Рэспублікі, які і ўпраўляў-бы страной. Але гэтага няма. Як быццам пад сваім штандарам, а на чыне па указы палякоў, той-жа Балаховіч, каторы 14. XI. 1919 г. пісаў ніжэйдрукуемае пісьмо, ужо зарганізаваў у Менску асобны ўрад, нічога супольнага ня маючы з Урадам Б. Н. Р., каторы, разумеюцца, тут-жа названы беларускім. Словам, за права прытуліцца на чужой тэрыторыі сваімі вайскамі, Балаховіч і Савінкаў хочуць аддаць гэту тэрыторыю ў поўную польскую уладу. Цяпер ясна для кожнага, як будзе адносіцца насяленьне Меншчыны да сваіх новых „гасьцей“. Палякі ўмела вядуць палітыку абурэньня маладых гасударстваў і самаакрэсьліўшыхся нацыяў проці Расеі, лічучы, што гэтае абурэньне ў будучыне прымусіць іх пайсьці ў аб'яцця Польшчы, а не Расеі, Гэрманіі ці Антанты.

Гэты расчот становіцца добра зразумелым, калі расейскія Балаховічы і Савінкавы пазваляюць, прыкрываючыся іх імем, вясці такую польскую палітыку, каторая зусім чужда Беларусі.

Пісьмо гэнэрала Балаховіча:

(Журнал „На Чужыне“, Сакавік 1920 г. № 1).

„Атаман Добровольческаго Народнаго Отряда. 14 ноября 1919 года. № 734. Дѣйств. Армія. Старшыне Рады Народных Міністраў Беларускай Народнай Рэспублікі — праз Шафа Вайскова-Дыплёматычнай Місіі ў Латвіі і Эстні Палкоўніка Езавітава.

З'яўляючыся грамадзянінам Беларускай Народнай Рэспублікі, лічу патрэбным, каб мае войска было скарыстана для забароны цэльнасьці і недзялімасьці маея Бацькаўшчыны, а таму прапаную майму Ураду залічыць мяне і мой атрад на Беларускаю службу. Гэнэрал-Маёр Булак-Балаховіч“.

Пратэст Міністра Беларускай Спраў.

Агрэсыўная авантурыстычная палітыка некаторых польскіх кругоў, спатыкаючая, на жаль, жывую дапамогу Польскага Ураду, скіраванная да захвату карэнных беларускіх земляў Літоўскай Рэспублікі, змушае мяне,

